

BỀ DÂU

Tạ Quang Khôi

Chương 1

Vân Dao bước ra khỏi phòng Diệu Hồng mà lòng nhẹ nhõm. Diệu Hồng là hiệu phó kiêm bí thư chi bộ đảng ở ngôi trường này. Bà có nhiều quyền hành nhất, hơn cả hiệu trưởng. Bà hứa sẽ giải quyết êm thấm chuyện lũng củng giữa nàng với viên hiệu trưởng. Thật ra, nàng cũng chẳng có chuyện gì lũng củng với Ân, hiệu trưởng. Hấn gây lũng củng cho nàng thì đúng hơn.

Từ ngày nghe tin Phước, chồng Vân Dao, chết trong trại tù cải tạo ở miền thượng du Bắc Việt, Ân tán tỉnh nàng một cách sỗ sàng hơn. Có lần, trong phòng giáo viên vắng vẻ, hấn đã ôm ghì lấy nàng để định hôn lên môi nàng. Không dám chống cự mạnh mẽ, nàng chỉ cố né tránh đôi môi dày như đĩa trầu của hấn và cố nhin thở vì mùi hôi từ miệng hấn thở ra. Nàng biết những người của “cách mạng” hay thù vật, tìm cách hại người mà chúng gọi là “ngụy” bằng cách vu cáo là “phản cách mạng”. Người bị tội “phản cách mạng” chắc chắn sẽ phải đi tù cải tạo không biết ngày về. Vì thế, phản ứng của nàng đối với viên hiệu trưởng dâm dăng rất nhẹ nhàng và khéo léo. Ân, cũng như nhiều cán bộ cộng sản mới vào miền Nam, đều cho rằng vợ con của “ngụy quân, ngụy quyền” là thứ đồ chơi mà những người “cách mạng” có thể lợi dụng.

Ngay từ khi mới đến tiếp quản ngôi trường Vân Dao đang dạy, Ân đã chú ý đến nàng. Lúc đó chồng nàng chưa bị “cách mạng” lừa gạt lừa vào các trại tù mà họ gọi là đi “học tập cải tạo” để trở thành công dân tốt và thời gian “học tập” chỉ tối đa có một tháng. Từ hồi đó, dân miền Nam đã có kinh nghiệm về thủ đoạn tráo trở của “cách mạng”. Rồi nhiều năm qua, người ta chẳng thấy một “công dân tốt” nào được trở về với gia đình. Khi nhận được tin chồng chết trong trại tù cải tạo, Vân Dao vội gửi hai con cho cha mẹ để ra Bắc thăm mộ chồng. Một người bạn tù của Phước cho nàng biết Phước cùng hai người bạn định trốn khỏi trại và cả ba đã bị bắn chết. Nhưng trước khi chia tay, người bạn nói nhỏ với nàng là thực sự có một người trốn thoát vì khi chôn người ta chỉ thấy có hai xác thôi. Vì đã bó chiếu kín nên người chôn không biết ai đã chết và ai trốn thoát. Riêng với Phước, người bạn cho biết trước khi đi trốn, chàng yêu cầu bạn bè nhắn với vợ nên tìm cách đưa con trốn khỏi nước, vì con “ngụy” không thể góc đầu lên được ở cái chế độ này.

Khi trở về Saigon, Vân Dao suy nghĩ rất nhiều về lời dặn dò của chồng. Tất nhiên nàng cũng muốn con nàng có tương lai, mở mày mở mặt với đời. Nhưng muốn trốn khỏi nước chỉ có một con đường là vượt biên, một việc rất nguy hiểm, nhất là đối với trẻ nhỏ, sức chịu đựng còn yếu ớt. Người ta chỉ vượt biên khi đã hoàn toàn tuyệt vọng, không còn lối thoát nào khác nữa. Vượt biên là tiếng mới du nhập miền Nam sau khi cộng sản chiếm Saigon. Vượt biên có nghĩa là vượt qua biên giới nước mình để sang nước láng giềng tìm tự do. Đối với miền Nam, vượt biên chỉ có nghĩa là lao đầu ra biển trên một con thuyền nhỏ bé với hàng trăm người cùng chí hướng đi tìm tự do. Các

nước láng giềng đều theo cộng sản, làm gì có tự do. Vân Dao suy đi tính lại thì thấy hoàn cảnh mình cũng chưa đến nỗi tuyệt vọng. Dù sao nàng vẫn còn được đi dạy, tuy lương bổng không đủ sống. Nhưng vấn đề tiền bạc đối với nàng không quan trọng. Trước khi miền Nam sụp đổ, vợ chồng nàng đều kiếm ra tiền nên để dành được một số vốn khá khá, mấy chục lượng vàng.

Phước là người Long Xuyên, sau khi đậu tú tài, lên Saigon học Văn khoa với giấc mộng trở thành một giáo sư dạy Anh văn. Nhưng khi chàng tốt nghiệp đại học với bằng cử nhân giáo khoa Anh văn thì tình hình đất nước thay đổi. Cộng sản phát động phong trào du kích khắp nước. Thế là chàng phải xếp bút nghiên vào Thủ Đức. Hai năm sau, chàng lên trung úy và bị thương ở ngoài mặt trận. Khi vết thương lành, chàng được chuyển về nha Chiến Tranh Tâm Lý bộ Quốc phòng. Vì có vốn sinh ngữ, chàng được một tờ nhật báo lớn ở Saigon thuê dịch tin tức và bài vở từ các báo ngoại ngữ. Hai vợ chồng cùng kiếm ra tiền mà Vân Dao lại là người cẩn cơ, tiết kiệm, nên cuộc sống dư dả, phong lưu. Khi cộng sản chiếm miền Nam, nàng còn dè sẻn hơn nữa nên không bị thiếu thốn, chật vật. Nàng chỉ có một khó khăn là viên hiệu trưởng theo tán tỉnh quá gắt gao kể từ khi chồng nàng qua đời.

Nay đã được Diệu Hồng hứa giải quyết dứt khoát và ổn thỏa, Vân Dao mừng lắm. Có hai điều khiến nàng tin Diệu Hồng giải quyết rất nhanh chuyện lũng củng này. Điều thứ nhất, theo dư luận trong trường, Diệu Hồng là người tình của Ân ngay từ khi hai người còn ở trong bụng biển. Chắc chắn mẹ sẽ ghen khi thấy Ân theo đuổi người đàn bà khác. Điều thứ hai, bà là người có nhiều quyền hành nhất trong trường, dù chỉ giữ chức hiệu phó. Bí thư chi bộ đảng cộng sản mới chính là người điều khiển mọi việc trong trường. Hiệu trưởng cũng phải nghe lệnh của bí thư chi bộ.

Từ nay nàng không còn sợ Ân làm phiền nữa. Nàng thấy lòng mình nhẹ nhàng, phơi phơi. Khi không còn gì phiền muộn nàng sẽ để hết tâm trí vào việc giảng dạy. Nàng sẽ làm "giáo án" kỹ hơn và đầy đủ hơn. Thật ra, ngay từ khi mới tốt nghiệp đại học sư phạm về môn Sử Địa, nàng đã nổi tiếng về cách dạy sử. Nàng giảng bài như nói chuyện cổ tích khiến học sinh chăm chú theo dõi. Nàng học đại học sư phạm cũng chỉ là một sự tình cờ, không dự tính trước. Nàng và Phước yêu nhau khi Phước làm "gia sư" kèm học hai em trai nàng. Phước định sẽ cưới nàng khi chàng học xong Văn khoa, lúc đó nàng cũng mới đậu tú tài. Nhưng đám cưới bị trì hoãn khi Phước phải nhập ngũ. Mãi đến khi chàng được đổi về nha Chiến Tranh Tâm Lý bộ Quốc phòng hai người mới chính thức thành vợ chồng. Trong thời gian chờ đợi, Vân Dao học đại học sư phạm. Ra trường, nàng đậu hạng cao nên được bổ về một trường ở ngay Saigon. Khi cộng sản chiếm Saigon, vợ chồng nàng đã có hai con, một trai 7 tuổi và một gái lên 5.

Lời hứa của Diệu Hồng đã khiến nàng phần nào tin tưởng hơn ở tương lai. Thôi thì cứ an phận thế này để nuôi cho hai con khôn lớn, nàng thăm tự như vậy.

Buổi chiều, khi Vân Dao vừa đến trường, một nhân viên văn phòng cho biết Ân cần gặp nàng gấp. Nàng bình tĩnh đến gõ cửa phòng hiệu trưởng. Ân mở cửa cho nàng vào với vẻ mặt lạnh như tiền. Hắn không kéo nàng ngồi trên một chiếc ghế đệm dài như mọi lần mà chỉ cho nàng chiếc ghế ngay trước bàn giấy của hắn. Nàng nhìn thẳng mặt hắn chờ đợi. Hắn chậm rãi châm một điếu thuốc lá, từ từ nhả khói, rồi hắt hàm hơi: "Ai xui cô mách với bà Diệu Hồng tôi tán tỉnh cô?"

Nàng đáp ngay:

“Chẳng ai xúi tôi hết, nhưng ông hiệu trưởng đã đi quá trớn mà tôi không có cách nào ngăn cản cả.”

Ân cười nhạt:

“Thế thì cô đã đi sai một bước rồi đó. Rồi cô sẽ hối hận.”

Nàng cứng rắn:

“Tôi sẽ không hối hận, xin ông hiệu trưởng an tâm.”

Ân nở một nụ cười bí hiểm:

“Tôi cũng mong như vậy. Nhưng tôi hiểu đồng chí Diệu Hồng hơn cô nhiều. Chúng tôi quen nhau đã lâu và đã từng cộng tác với nhau trong nhiều việc.”

Nàng bình tĩnh nói:

“Cảm ơn ông hiệu trưởng đã cho biết về bà Diệu Hồng.”

Nói xong, nàng đứng dậy xin lên lớp vì vừa nghe tiếng chuông vào học. Ân ngồi yên, chỉ nhìn theo nàng đi ra cửa.

Buổi học hôm đó, nàng không nghĩ gì tới lời đe dọa của Ân. Nàng cho rằng Ân đe dọa như vậy vì đã bị Diệu Hồng trách móc. Thật ra, nàng chẳng có lỗi gì hết. Nàng chỉ là một nạn nhân, không lẽ Diệu Hồng lại có biện pháp trừng phạt nàng. Vì nghĩ như vậy, nàng yên tâm dạy học và lòng thấy thanh thoi vì không bị Ân quấy phá nữa.

Rồi một tuần qua đi một cách êm đẹp khiến Vân Dao thầm vui mừng. Nhưng đến đầu tuần thứ hai, nàng vừa đi qua văn phòng hành chính thì nghe có tiếng gọi tên mình. Nàng ngừng bước chờ đợi. Một bà thư ký già bước đến gần, đưa cho nàng một văn thư và nói:

“Đây là giấy chuyển chuyên của cô.”

Vân Dao ngạc nhiên, vừa cầm văn thư vừa hỏi:

“Tôi bị chuyển chuyên đi trường khác?”

Bà thư ký đáp:

“Tôi không rõ. Bà Diệu Hồng bảo tôi đưa cho cô văn thư này của sở Giáo dục trước khi bà lên sở họp.”

Nàng vội mở văn thư ra đọc để xem mình được đổi về trường nào. Nhưng sau khi đọc đi đọc lại hai lần, nàng hoảng sợ, tái mặt. Nàng không đổi về trường nào hết mà bị đuổi ra khỏi ngành giáo dục, gửi về cho địa phương quản lý. Nàng đứng chết lặng không nói nên lời. Bà thư ký già có giọng thương hại nói nhỏ:

“Bà Diệu Hồng cũng cho biết cô không phải lên lớp nữa. Tất cả giờ của cô đã có người thay thế.”

Vân Dao không ngờ Diệu Hồng lại thâm hiểm như vậy. Mục hứa sẽ “giải quyết êm đẹp” thì ra “êm đẹp” là chấm dứt nghề dạy học của nàng. Chợt nhớ lại lời cảnh cáo và nụ cười bí hiểm của Ân, nàng định tìm gặp hắn, nhưng thầm tự hỏi: “Để làm gì?” Hắn cũng chẳng thể giúp gì được nàng. Tất cả quyền hành ở trường này nằm trong tay Diệu Hồng hết. Nàng cẩn thận gấp tờ văn thư đuổi nàng ra khỏi ngành giáo dục để cất vào bóp. Sau mấy phút bàng hoàng, nàng đã lấy lại bình tĩnh. Nhìn về mặt ái ngại của bà thư ký già, nàng cố nở một nụ cười tươi, nói:

“Không sao đâu, bác. Không được gõ đầu trẻ thì mình kiếm ăn bằng nghề khác.”

Bà thư ký già vẫn có vẻ mặt buồn buồn:

“Thời buổi này cũng khó khăn lắm đó, cô Dao.”

Nàng nắm lấy tay bà, trấn tĩnh:

“Dạ...Thì cũng phải ráng.”

Sau đó, nàng đến từng bàn để từ biệt các nhân viên văn phòng. Có thể đây là lần cuối cùng nàng gặp họ. Nàng không biết nàng sẽ có dịp nào trở lại trường không.. Chợt nhớ tới mấy bạn nữ đồng nghiệp thân, nàng muốn vào phòng giáo viên để gặp họ. Khi đi qua phòng hiệu trưởng, nàng nghe tiếng nói từ bên trong vọng ra:

“Chúc cô nhiều may mắn trong tương lai.”

Nàng liền dừng bước, ngó vào trong, nói bằng một giọng vui đùa:

“Cảm ơn đồng chí hiệu trưởng... Cũng xin chúc đồng chí thăng quan tiến chức mau lẹ.”

Không thấy Ân trả lời, nàng liền bỏ đi. Người bạn nàng tìm gặp là một cô giáo còn trẻ như nàng. Vừa trông thấy nàng, cô bạn hỏi ngay:

“Dao đổi đi trường nào vậy?”

Nàng kéo bạn ra khỏi phòng, nói nhỏ:

“Mình bị đuổi rồi, Loan ạ. Chúng nó gửi mình về cho địa phương quản lý.”

Người bạn giật mình, tỏ vẻ không tin, trở mắt nhìn nàng:

“Giỡn hoài!”

Nàng móc bóp, đưa văn thư cho bạn xem. Đọc xong, Loan ngạc nhiên hỏi:

“Vì lý do gì? Vô lý quá!”

Vân Dao nói nhỏ:

“Từ ngày mình thua trận, có nhiều cái vô lý mà có ai giải thích được đâu. Đành cúi đầu chấp nhận cho xong chuyện... Người ta không cần mình nữa thì mình kiếm việc khác mà làm vậy.”

Loan tỏ vẻ lo lắng:

“Không dễ như ngày xưa đâu, nghe Dao.”

Vừa lúc đó chuông vào học reo vang. Hai người vội chia tay, không quên hẹn gặp nhau dịp khác.

Lúc quay trở ra, Vân Dao thấy Ân đứng ở cửa phòng hiệu trưởng. Hắn nhìn nàng với vẻ mặt đắc thắng. Nàng đi thẳng, không chào hắn một tiếng.

Nàng không về nhà mà chạy đến nhà cha mẹ để báo tin đã mất việc. Nàng kể lại đầu đuôi câu chuyện Ân theo đuổi tán tỉnh, rồi nàng cầu cứu mục hiệu phó bí thư chi bộ đảng cộng sản. Mục hứa sẽ giải quyết êm đẹp. Ông bà Hai khi biết con gái bị mất việc thì lo lắng. Ngồi trầm ngâm một lúc, ông khẽ thở dài, nói:

“Người ta đã có câu đừng nghe những gì chúng nó nói, hãy nhìn những gì chúng nó làm. Nhưng đa số người miền Nam không tin. Bây giờ mới mở mắt ra thì đã muộn. Thôi thì đành kiếm việc khác mà làm vậy.”

Bà Hai nói:

“Trong xóm tao mấy người định góp vốn lập tổ mì sợi, mà có muốn tham gia không để tao nói với họ.”

Vân Dao rụt rè:

“Con cũng chưa biết tính sao, để con nghĩ xem. Má hỏi giùm con phải góp bao nhiêu và người ở quận khác có được không?”

“Ừa, để tao hỏi kỹ rồi cho mày biết. Hình như góp vốn rồi làm việc luôn trong tổ đấy. Như vậy là mày cũng có công ăn việc làm.”

Khi từ biệt cha mẹ, Vân Dao đến trường tiểu học gần nhà đón hai con về. Nhưng ba mẹ con nàng chưa kịp vào nhà, viên công an khu vực đã từ đầu hẻm bước tới. Hắn nghiêm trang cho nàng biết nàng phải lên ngay phường để “làm việc”. Nàng ngạc nhiên hỏi:

“Có chuyện chi mà gấp quá vậy?”

“Thì cứ lên khắc biết.” Hấn đáp lửng lơ.

Ngần ngừ một chút, nàng nói:

“Tôi phải đưa hai đứa nhỏ đi cùng vì nhà không có ai cả.”

Viên công an hồi thúc:

“Muốn làm sao thì làm, nhưng phải tới phường ngay.”

“Nếu vậy, anh cứ về trước đi. Tôi cất xe vào nhà rồi đi ngay.”

Lưỡng lự một chút, viên công an mới bỏ đi.

(còn tiếp)